

TWEEDE BIJENKOMST OPEN LEEROMGEVING CIRCULAIRE VIADUCTEN EN BRUGGEN

'Waarom wil jij mee doen met de Open Leeromgeving en Wat heb jij aan de Open Leeromgeving te geven?' Dit waren de vragen die aan het begin van de tweede sessie op 10 april werden voorgelegd aan de maar liefst 60 deelnemers van overheids- en marktpartijen in de infrasector, kennis- en onderwijsinstellingen.

OPEN LEEROMGEVING

De Open Leeromgeving is een initiatief van De Bouwcampus en Rijkswaterstaat. Het doel van de leeromgeving is om met de sector te bepalen in hoeverre we momenteel in staat zijn om circulaire bruggen en viaducten te realiseren en welke innovatievragen er nog open staan. In het aankomende half jaar, tot november 2019, gaan de deelnemers met zes thema's aan de slag. De resultaten zijn onder andere input voor een SBIR-uitvraag, waarbij budget beschikbaar is om innovaties door te ontwikkelen. Ook kunnen de resultaten worden gebruikt in lopende projecten en als input voor onderzoeksprogramma's of het aanpassen van regelgeving of interne kaders.

Deze ochtend stond in het teken van kennismaking en het toelichten van het proces. Na een warm welkom door dagvoorzitter Peter de Raaf, tevens co-creatiecoach van de Leeromgeving, werden de kernteamleden voorgesteld aan de deelnemers.

Het kernteam bestaat uit een vertegenwoordiging van Rijkswaterstaat en De Bouwcampus: Bram van den Heuvel, Eva Louwerenburg, Frederieke Knopperts, Maurice van Rooijen en Peter de Raaf.

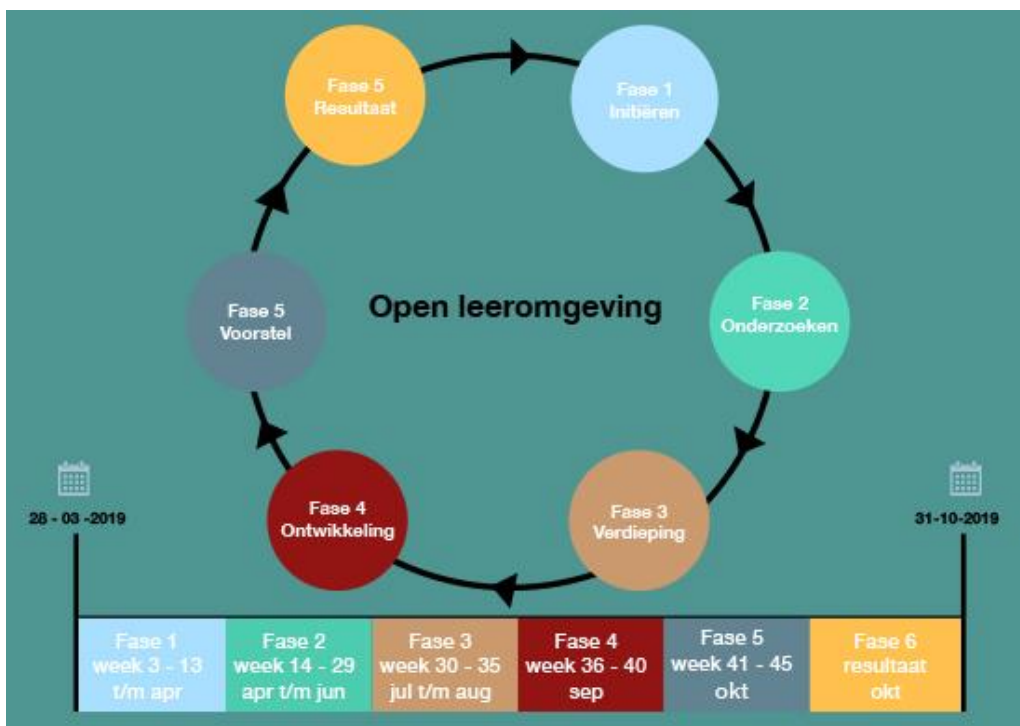
Maurice van Rooijen, procescoach van de Leeromgeving, nam ons vervolgens mee in het proces ná de Leeromgeving en het proces van de dag. Hij deed dit aan de hand van het volgende voorbeeld van geiten:

Op een campus verveelden een paar studenten zich en bedachten een grap. Ze namen drie geiten en schilderden op hun zijkant de cijfers 1, 2 en 4. De volgende dag werden de eerst aanwezigen geconfronteerd met de geur en uitwerpselen van geiten. Al gauw vond men drie geiten met de cijfers 1, 2 en 4. Om nummer 3 te vinden werd de campus de hele dag gesloten...

Dit voorbeeld bracht hem de lachers op de hand. Maurices' boodschap was om de ochtend niet te zoeken naar nummer 3, maar om te kijken wat er al is, door gebruik te maken van de aanwezige kennis en kwaliteiten. Later bleek dat het een behulpzame metafoor was voor de gesprekken van de themalijnen.

Bram van den Heuvel gaf een presentatie van het proces van de Leeromgeving. Op dit moment ligt de focus op fase 1 en 2, waarin de deelnemers tot eind juli, in de themalijnen en plenair, werken aan het opstarten van de themalijnen, het bepalen van een goede vraag en het onderzoeken van de mogelijkheden.

FASE 1 INITIËREN

De Leeromgeving bestaat uit deelnemers met verschillende disciplines en achtergronden. Alle disciplines en achtergronden zijn nodig om tot een gemeenschappelijke intentie en kernvraag per themalijn te komen. In de eerste fase is het van belang om een veilige en open Leeromgeving te creëren waarin men durft kennis te delen door een goede balans tussen halen en geven.

FASE 2 ONDERZOEKEN

In deze fase is het de bedoeling zoveel mogelijk ideeën te genereren. Dit wordt niet gecreëerd als men vanuit het eigen vakgebied en werkprocessen blijft kijken. Het is de kunst om door de bril van een ander te kijken met een out-of-the-box benadering. Deelnemers worden de komende maanden gevraagd een scope challenge te houden. Dit is een tool die Rijkswaterstaat inzet voordat men gaat aanbesteden om met interne stakeholders en stakeholders van organisaties tot een scherpere en gezamenlijke scope te komen. De deelnemers gaan daarmee binnen hun eigen organisatie gesprekken voeren als input voor een scherpere vraagdefiniëring.

Ook worden externe stakeholders en bedrijven die niet deelnemen aan de open leeromgeving benaderd voor een innovatiegerichte dialoog. De innovatiegerichte dialoog biedt de ruimte om gericht op vernieuwing de gewenste innovatiebehoefte te onderzoeken.

Een derde onderdeel in deze fase is op expeditie gaan naar andere sectoren (cross-sectoraal) waarvan men de inhoud op dit moment nog niet weet. Iedereen wordt uitgenodigd om met deze expedities mee te gaan. Het leert ons hoe er in andere sectoren omgegaan wordt met (complexe) vraagstukken en innovatie en wat wij daarvan kunnen leren.

Tijdens de pauze werd de tijd nuttig door de deelnemers besteed door vier vragen te beantwoorden die bij fase 2 van het proces behulpzaam zijn.

- Scope Challenge – Interne stakeholders: Wie van jouw organisatie zouden wij moeten spreken?
- Innovatiegerichte dialoog - Externe stakeholders: Welke organisaties zouden van waarde kunnen zijn voor de Open Leeromgeving en waarom?
- Expedities: Welke organisaties zouden we moeten bezoeken om nieuwe kennis op te doen?
- Door de bril van een ander kijken: Van welke andere sectoren kunnen we leren?

THEMALIJNEN EN TREKKERS

Na deze actieve pauze was het tijd om de thematrekkers zichzelf te laten voorstellen en de betreffende themalijn toe te lichten.

Business- en value case - Mayke Gerardts en Karlijn Mol

De vragen die binnen deze themalijn centraal staan: hoe komen we tot een concreet beeld van baten van circulaire infrastructuur en hoe komen we tot nieuwe verdienmodellen, nieuwe spelregels met betrekking tot waardeering en de rol van de overheid?

Inkoop en Aanbesteding - Jeroen Koopman

In deze themalijn is het streven om geformuleerde doelstellingen te bereiken door mogelijke belemmeringen weg te nemen en gebruik te maken van de mogelijkheden binnen Inkoop & Aanbesteden. We gaan in de volle breedte van de GWW-markt samen met de overige themalijnen belangrijke stappen zetten voor het circulaire viaduct en daarmee richting een circulaire economie!

Ketensamenwerking - Maarten van Santvoort en Koen van der Kroon

Waar de meeste themalijnen focussen op het WAT gaat de themalijn Ketensamenwerking zich richten op het HOE. Hoe kunnen we de verschillende belangen en motivaties van partijen samenbrengen? Hoe faciliteren we de matchmaking tussen partijen? En hoe definiëren we een 'Leeromgeving Ecosysteem' dat structuur en een proces biedt voor de samenwerking en ruimte biedt voor verschillende rollen en belangen van verschillende partijen en voor verschillende inhoudelijke invullingen?

Materiaal - Wouter van den Berg en Bert Hesselink

Deze themalijn richt zich op hoe we circulariteit definiëren in relatie tot materiaalgebruik en hoe we verschillende oplossingen tegen elkaar afwegen. Hoe maken we hoogwaardig hergebruik, de inzet van herbruikbare en hernieuwbare grondstoffen concreet? Wat is daar voor nodig? Hoe (en wanneer) levert een modulair concept CO2- winst, energiebesparing en materiaalbesparing op?

Ontwerp - Jan van Asten en Esther van Eijk

Welke technieken zijn nodig om grondstoffen ongeschonden terugwinbaar te maken? Hoe gaan we sloofafval van viaducten meermaals hergebruiken? Hoe ontwerpen we nieuwe viaducten voor hergebruik waarbij afval, een principiefout in ons huidige ontwerpproces, niet meer bestaat? Wat is de meerwaarde van denken in beheer en goed rentmeesterschap? Circulaire economie is een logische economie als je het door hebt.

Technologie en Data - Joep Paulissen en Ruben van Ardenne

De centrale vraag binnen deze themalijn is: in hoeverre is (technische) informatie nodig om goed te kunnen bepalen of materialen aan het eind van de functionele levensduur, tegen acceptabele

risico's, meegaan in een nieuwe toepassing? Wat is daarvoor nodig en hoe kan smart infrastructure daaraan bijdragen?

VERDIEPING THEMALIJNEN

Vervolgens ging men per themalijn uit elkaar. De thematrekkers, en de deelnemers, kregen de tijd om elkaar binnen de themalijnen te ontmoeten: om met elkaar verbinding te maken, inhoudelijk te verdiepen en praktische vervolgafspraken te maken. Het was een mooie weergave van hoe in dit traject veel ruimte is ingebouwd voor kennisdeling, co-creatie en eigen initiatief.